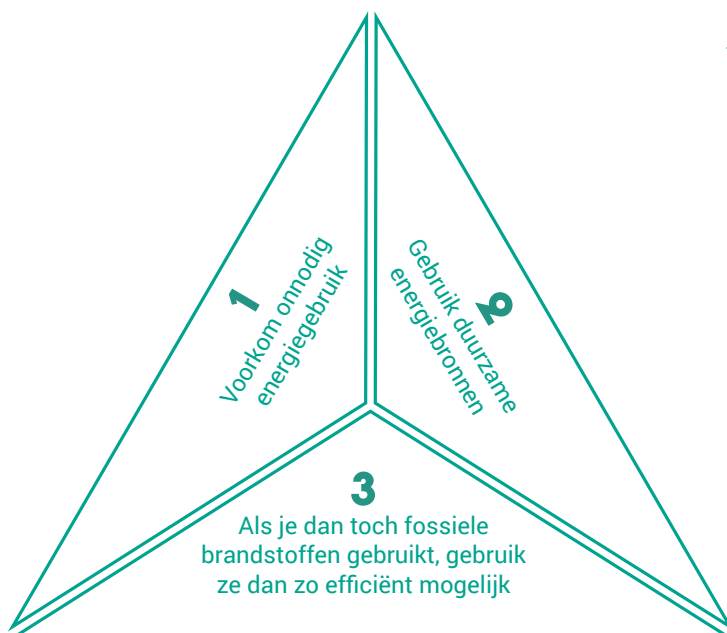

EERSTE HULP BIJ EEN ENERGIEZUINIG GEBOUW

De wereld moet een pak duurzamer worden. Dat wil zeggen: ook meer letten op ons energieverbruik. Om dat te doen moeten we onder andere omschakelen op zo veel mogelijk groene stroom, maar tegelijk moeten we ook allemaal ons energiegebruik doen dalen. Ook jij kan daarbij helpen.

WE HELPEN JE GRAAG OP WEG!

Zuinig omspringen met energie is eigenlijk niet zo heel ingewikkeld en vaak gewoon een kwestie van gezond verstand. De basisprincipes die je in het achterhoofd moet houden, zijn die van de Trias Energetica.

1

MINDER ENERGIE GEBRUIKEN BEGINT BIJ JEZELF.

a. Gedrag:

kleine goede gewoontes kunnen een groot verschil maken: laat het licht bijvoorbeeld niet onnodig branden en let erop dat je apparaten niet nodeloos ingeschakeld blijven.

b. Instellingen:

kijk de instellingen van je automatische regelingen na. Staan ze wel geprogrammeerd zoals het moet?

c. Ingrepen in de infrastructuur:

isoleer en zorg voor zuinige correct afgestelde installaties.

2

KIES VOOR STROOM OPGEWEKT DOOR HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN:

windenergie, waterkracht, zonne-energie, geothermie of aardwarmte, biomassa, ...

3

LIEVER GEEN GAS OF OLIE,

maar als het echt niet anders kan, kies dan voor een efficiënte oplossing zoals bijvoorbeeld een gascondenserende ketel of een warmtekrachtkoppeling.

**NU JE DE BASISPRINCIPES KENT, KUN JE
AAN DE SLAG GAAN.**

**MET DE VOLGENDE VUISTREGELS HELPEN
WE JE ALVAST OP WEG.**

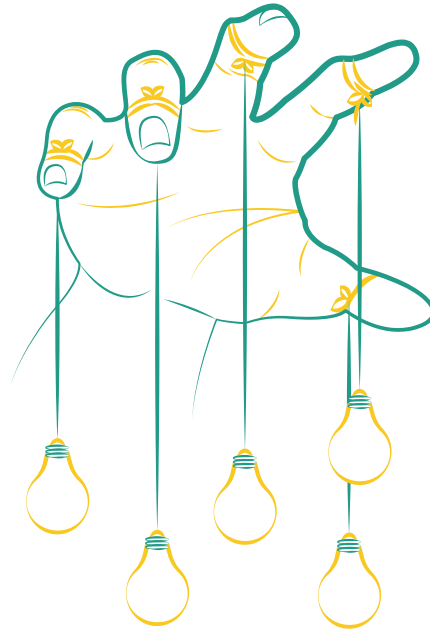
METEN IS WETEN

1. HOUD JE ENERGIEVERBRUIK BIJ

Meten is weten. Noteer daarom minstens maandelijks je meterstanden. Via EnergieID.be kan je gratis en gemakkelijk je gegevens bijhouden en rapporten van je verbruik bekijken.

2. LAAT JE HELPEN DOOR EXPERTS

Energie-efficiëntie is een complexe materie. Het is heus geen schande om een expert om hulp te vragen. Informeer je, laat je informeren en schakel de hulp in van een expert door bijvoorbeeld een potentieel-scan, quickscan of energie-audit te laten uitvoeren.

IEDEREEN MEE

3. SENSIBILISEER GEBRUIKERS EN ZORG VOOR GEDRAGENHEID: IEDEREEN MEE

Neem je medegebruikers mee in het energiezuinigheidsverhaal. Wijs hen op hun verantwoordelijkheid om samen minder energie te verbruiken. Zorg voor de juiste signalisatie.

4. MAAK EEN (AFSLUIT)CHECKLIST VOOR JE GEBOUW

Zorg dat er per lokaal een handleiding is voor het openen en afsluiten van de ruimte: lichten uit, ramen dicht, chauffages uit, ... Zo weten andere gebruikers wat er van hen verwacht wordt en waar ze de schakelaars en thermostaat vinden. Pas deze checklist aan voor de verschillende seizoenen: maak een onderscheid tussen een zomer- en winter-regeling.

5. DUID EEN GEBOUWVERANTWOORDELIJKE AAN

Je gebouw is de gedeelde verantwoordelijkheid van alle gebruikers. Maar iemand die de boel wat in de gaten kan houden, kan coördineren en op de hoogte is van alles, is een absolute meerwaarde.

ONNODIG GEBRUIK

6. GA OP ZOEK NAAR SLUMERVERBRUIKERS

De meeste elektrische toestellen gebruiken ook stroom wanneer ze niet in werking zijn. Kies voor verdeelstekkers met een schakelaar en schakel deze integraal uit wanneer je de toestellen niet gebruikt.

7. KIJK JE KOELKASTEN EN DIEPVRIEZERS NA

Oude koelkasten en diepvriezer zijn stroomvreters. Een oude gratis diepvriezer of koelkast kost jou en de planeet op termijn misschien meer dan een nieuw zuinig exemplaar. Houd je toestellen bovendien in goede staat.

- Zorg dat ze goed sluiten. Vervang indien nodig de rubberen sluitingen.
- Houd de warmtewisselaars stofvrij. De warmtewisselaar is dat rooster aan de achterzijde.
- Ontdoe je diepvries regelmatig van ijsvorming.
- Een lege diepvries verbruikt meer dan een volle. Vul je lege vakken met dozen water of piepschuim blokken.
- Gebruik timers. Een koelkast die enkel koude drank moet voorzien op vrijdagavond, moet echt geen hele week aan staan. Schakel hem automatisch in vanaf vrijdagochtend en zorg dat hij nadien automatisch terug uitschakelt.

8. SCHAKEL JE VERWARMINGSKETEL UIT WANNEER JE HEM NIET GEBRUIKT

Zorg ervoor dat installaties enkel draaien wanneer nodig. Tijdens de zomer hoeft je verwarmingsketel echt niet ingeschakeld te blijven. Schakel hem dus permanent uit. Power off!

9. KIES DE JUISTE VERLICHTING

Niet alle leds zijn dezelfde. Sommige leds presteren erg ondermaats en zijn zelfs minder zuinig dan spaarlampen. Laat je indien nodig bijstaan door een expert in de keuze van je leds.

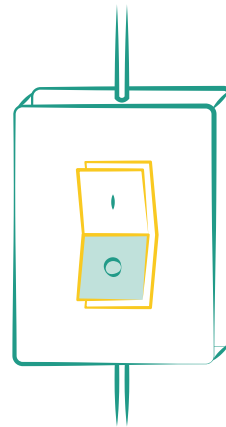
AUTOMATISEER

10. AUTOMATISEER ZO VEEL MOGELIJK

Processen die je handmatig moet doen, vergen veel tijd en aandacht. Automatiseer ze indien mogelijk zodat jij en andere gebruikers er zo min mogelijk van wakker moeten liggen. Vergeet niet minstens tweemaal per jaar al je instellingen na te kijken en aan te passen indien nodig.

11. PLAATS SCHAKELAARS MET INGEBOUWDE TIMER

Sommige toestellen moeten enkel op vaste tijdstippen werken. Automatiseer deze met een schakelaar met ingebouwde timer. Kies bij voorkeur voor een timer die vanop afstand bedienbaar is. Zo voorkom je dat de timers op korte termijn uitgetrokken worden of ontgeld raken.

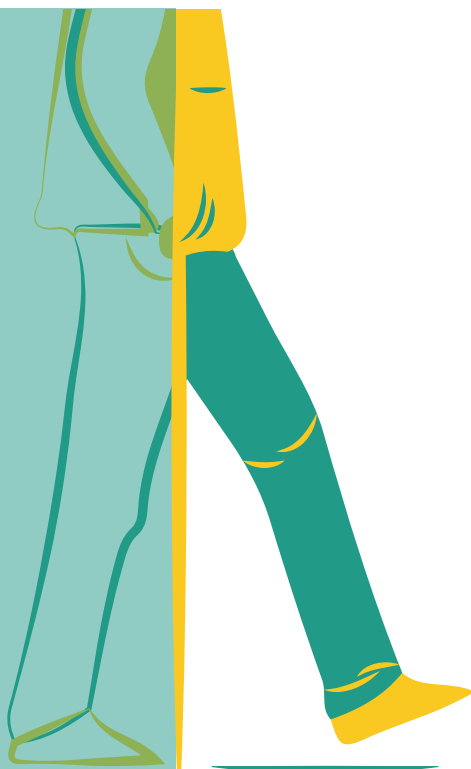

12. INSTALLEER EEN MASTERSWITCH

Dat is één schakelaar die alle overbodige toestellen met één druk op de knop kan uitschakelen. Zo ben je er zeker van dat er geen toestellen nodeloos ingeschakeld blijven wanneer de laatste aanwezige het gebouw verlaat. Indien je een groot gebouw hebt, kan je eventueel werken met verschillende zones die je afzonderlijk kan in/uitschakelen.

13. KIJK DE INSTELLINGEN VAN JE AANSTURING TWEE KEER PER JAAR NA

Fout afgestelde toestellen verbruiken nodeloos energie. Kijk daarom minstens tweemaal per jaar al je instellingen na: je thermostaat (half mei en half september), je pompen, verluchting, ketels, thermostatische kranen en alle andere energietechnische installaties. Laat je hierbij helpen indien nodig.

INVESTEER/BOUW

14. STEL EEN MASTERPLAN OP OM JE ENERGIEVERBRUIK AAN TE PAKKEN

Voordat je in het wilde weg begint te investeren, maak je een masterplan op. Identificeer de mogelijke ingrepen en kies je prioriteiten: welke ingrepen hebben de meeste impact? Denk daarbij ook na over de toekomst: waar ga je binnen een aantal jaren staan en hoe ga je het gebouw dan gebruiken? Pas je investeringen in binnen dat plan.

15. DEEL JE INFRASTRUCTUUR: ZORG VOOR EEN HOGERE BEZETTINGSGRAAD

Vele gebouwen staan het grootste deel van de tijd leeg. Dat is jammer en niet efficiënt. Misschien zijn er in jouw buurt wel andere verenigingen of organisaties die een lokaal zoeken. Door de bezetting van je gebouw te verhogen, wordt de terugverdientijd van investeringen korter. Medegebruikers kunnen ook medeinvesteerders worden. Bovendien is het absoluut zonde om een gebouw op te warmen voor slechts enkele uren gebruik.

16. DENK CIRCULAIR WANNEER JE INVESTEERT OF BOUWT

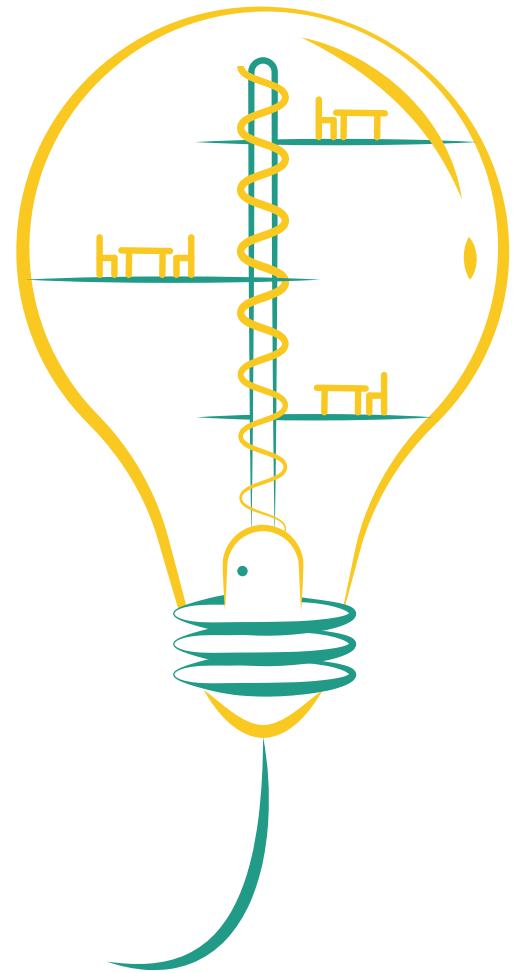
In de circulaire of kringlooeconomie wordt niets weggegooid en wordt materiaal steeds hergebruikt of gerecycleerd. De gekozen materialen zijn daar van bij de geboorte op ontworpen. Denk na over wat je achterlaat en wat je kan hergebruiken of herbestemmen en hou rekening met herstelbaarheid.

17. ISOLEER CORRECT

Koudebruggen zijn plaatsen waar warmte kan ontsnappen omdat de thermische isolatie onderbroken is of niet goed op elkaar aansluit. Zorg dat alle isolerende delen goed op elkaar aansluiten om zo koudebruggen te voorkomen. Kies het juiste isolatiemateriaal, bij voorkeur ecologisch. Isoleer al je warmwaterbuizen.

18. HEB AANDACHT VOOR DE LUCHTKWALITEIT VAN DE BINNENLUCHT

Isoleren is goed! Maar een luchtdicht geïsoleerde ruimte zonder de juiste verluchting kan soms erg onaangenaam aanvoelen. Zorg ervoor dat het ook voor je gebruikers comfortabel blijft.

GRENZEN VAN DE PLANEET

19. VANG JE REGENWATER OP EN GEBRUIK HET

Spring zuinig om met drinkwater en recupereer je regenwater. Spoel er je wc's mee door of geef het aan je planten. Voor de zuivering van water is ook veel energie nodig. Spaarzaam zijn met water verlaagt dus ook je energieverbruik.

20. KIES VOOR ÉCHTE GROENE STROOM

Op www.mijngroenestroom.be kan je zien welke energieleveranciers bij jou groene stroom kunnen leveren.

Pulse Transitienetwerk is een netwerkorganisatie die de krachten van Cultuur, Jeugd en Media bundelt voor een transitie naar een duurzame en sociaal rechtvaardige samenleving. In 2018 deed Pulse een onderzoek naar de energie-efficiëntie van veertien gebouwen van het jeugdwerk. Deze twintig tips komen uit het eindrapport van dat onderzoek. Je vindt het volledige rapport op www.pulsenetwerk.be

met de steun van
de Vlaamse overheid

